

Ek. Eylem Planı İzleme Sistemi Hk. Moderatör¹ Önerisi²

Soru

Sektörün 2023te \$45 milyar hedefine varabilmesi için hazırlanan eylem planı, çeşitli kuruluşların üzerlerine düşen görevleri, belirli tarihlerde gerçekleştirmesini gerektiriyor. Bu ancak merkezi bir sekretaryanın mevcut olmasıyla sağlanabileceğine göre:

- Sekretarya hangi kuruluş(lar) eliyle oluşturulmalı?
- İzleme sistemi için birkaç önemli ipucu neler olmalı?

Cevap

Katılımcı katkıları ve/ya Soru Sorumlusu (host) ipuçları:

- İpucu 1. Sekretarya TİM ve Ekonomi Bakanlığı koordinasyonu ile yapılmalı ve sorumluluk Ekonomi Koordinasyon Kurulu'nda olmalı. Bu noktada TİM başkanına büyük sorumluluk düşmektedir.
- İpucu 2. Aramızda bir çok STK, dernek temsilcisi var. Derneklerimiz de kendi eylem planlarını yapmalı, bu çalışma makro ve mikro düzeyde olmalı.
Beyaz Eşya Yan Sanayi Derneği (BEYSAD) olarak 2 yıl önce böyle bir çalışmaya başladık. Eylem planımızın takibini genç paydaşlarımızdan oluşturduğumuz yeni nesil çocuklarımıza bıraktık. Bizim bu konuda bir soft teknolojimiz var. Dernekler ve meslek kuruluşları ile paylaşmaya hazırız.
- İpucu 3. Yazılmayan, paylaşılmayan, benimsenmeyen bir eylem planının başarıya ulaşmasının mümkün olmadığına tüm masalar hemfikir olmuştur.

Moderatör katkıları

- Sekretarya TİM ya da Ekonomi Bakanlığı bünyesinde olabilir. TİM bünyesindeki bir İzleme Sekretaryası (İSek), çeşitli kamu kurumlarından bilgi alıp olası gecikme nedenlerini sorgularken –ki bu sorgulama yapılmaksızın izleme raporları pek değer taşımaz- kimi sorunlarla karşılaşabilir.

Önerimiz, İSek'in Ekonomi Bakanlığı bünyesinde oluşturulması, TİM içinde mevcut sekretarya ile de işbirliği yaparak bazı konulardaki izlemeler için yardım almasıdır. Kesin izleme yetki ve sorumluluğu ise tek mercide (Ekonomi Bak.) olmalıdır³.

- İSek için birkaç ipucu ise şunlar olabilir:

Gerek sektör stratejik planı, gerekse bu rapor kapsamındaki önerilerden, TET Yönetim Kurulu'nca oluşturulacak "İzlemeye Esas Stratejik Plan", ilgili paydaşlarca onaylanarak izlenmeye hazır hale getirilmelidir. Böylece, tüm paydaşların izlenmeye ilişkin onayları da alınmış olacaktır.

Paydaş sayısının çokluğu nedeniyle olası bir zaman uzamasına mahal vermemek amacıyla makul bir süre –örneğin 1 ay- verilip, bu süre sonuna kadar cevap vermeyenlerin de kabul etmiş olacağı, Ekonomi Bakanlığı (ya da Başbakanlığın) bir genelgesiyle bildirilmelidir. Bu onay süreci, aşağıdaki ADIM'lar uyarınca işlemelidir:

Adım 1. Plandaki eylemler *izlenmeye uygun ayrıntı düzeylerine dönüştürülür*. Yani, İSek tarafından izlenecek her eylem kalemi, (ne), (ne zaman), (kim), (nasıl) gibi sorulara verilmesi gereken cevapları içerecek ayrıntı düzeyine getirilir. Bu işlem (SORUMLU) kuruluş tarafından, kuruluşun yasal, mali, İK vd. imkan ve kısıtları dikkate alınarak yapılır.

Örneğin: Bu tabloda gösterilen eylem kaleminin ayrıntı düzeyi bir stratejik plan için yeterlidir; fakat bu ayrıntı düzeyi, yukarıda değinilen (ne), (ne zaman), (kim), (nasıl) sorularına tam cevap vermeyeceği için, izlemeye esas bir belgede daha ayrıntılandırılmalıdır.

EYLEMLER 2/6	SORUMLU	AÇIKLAMA	İLGİLİ	VADE			
				Kısa	Orta	Uzun	Maliy.
Kalite üretmek için, standart dışı ürünler ile mücadele edilmesi	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Teknik, çevresel ve güvenlik risklerini bertaraf etmek ve üretim kalitesini artırmak için yurt içi üretim standartlarını artırmak gerekiyor. Gerek üretim noktalarında, gerekse piyasada etkin bir denetim ve gözetim programı uygulanmalıdır.	TSE	X	X	X	

Bu tabloda birkaç kelimeyle özetlenen ve her biri birer amaç olan:

- Üretim noktalarında etkin bir gözetim sistemi,
- Üretim noktalarında etkin bir denetim sistemi,

¹ Moderatör: M.Tınaz Titiz – Sistem Mühendisliği Uygulama Hizmetleri®, <http://tinaztitiz.com/calisma-alanlari-haritasi-revize/>

² Bu öneriler, 6-8 Aralık 2013 tarihinde yapılan TET Çalıştay raporundaki bölüm üzerine yeni katkılarla oluşturulmuştur.

³ Ekonomi, Maliye ve Gümrük Bakanlıkları arasında D.İ.R., ihracat teşvikleri vbg konularda "yorum farkları" olarak kendini gösteren yetki belirsizlikleri aslında Ekonomi Bakanlığı'nın, bakanlıkların matrisi yapılanmasındaki yerinden kaynaklanmaktadır. Tanım itibarıyla birçok bakanlık arasında eşgüdüm kurması gereken bu bakanlığın, sistemimizin aslını oluşturan –ve iyi kullanıldığında olumlu işleyen- Devlet Bakanlığı şeklinde tanımlanıp, gerektiğinde diğer bakanlıklara (başbakan adına) talimat verebilecek konuma getirilmesi önerilir.

- Piyasada etkin bir gözetim sistemi,
- Piyasada etkin bir denetim sistemi

nasıl oluşturulacaktır? soruları en ince ayrıntısına kadar tanımlanmalıdır.

Ayrıca, sorumlu kuruluş olarak gösterilen BSTB'nın hangi alt birim(le)inin hangi konuda sorumlu olduğu; ilgili TSE'nin de ilgi ayrıntıları ve nihayet bunlar için öngörülen dead-line'lar, hangi aralıklarla izleme istenildiği, gecikmeler halinde ne gibi feed-back tercih edildiği vb ayrıntılar açıkça belirtilmelidir.

Tanımlanan bu işlemler, bizzat (SORUMLU) ve (İLGİLİ) kuruluşların işbirliği ile tanımlanarak İSek'e tevdi edilmesi gerekir.

Adım 2. Mutabakat sağlanması

(SORUMLU) kuruluşun kendi imkan ve kısıtlarına göre oluşturduğu ayrıntılandırma, ve zamanlamalar, eylem planının tümünü gözetmek zorunda olan Ekonomi Bakanlığı ve (onun adına izleme işlemlerini yürütecek olan) İSek tarafından onaylanarak mutabakat bildirilmek zorundadır.

Bu mutabakatın oluşturulması için Adım 1 ve Adım 2 birkaç defa tekrarlanmak zorunda olabilir. Özellikle bu prosedürün ilk uygulamalarında konu bir "yetki aşımı" gibi görülebilir. Bu nedenle de Ekonomi Bakanlığı statüsünün Dipnot 3'te açıklandığı üzere Devlet Bakanlığı statüsüne yükseltilmesi yararlı olur.

İki konuya dikkat!

- (1) Çok sayıda eylem kaleminden oluşan stratejik plan ve bu raporun, çok sayıda paydaş arasında ayrıntılandırma amacıyla dağıtımı sırasında dikkat edilmesi gereken önemli noktalardan birisi de, paydaşların her birinin, bu eylem kalemlerine ait "sistem tasarımları"nı yaparken gözeticekleri AYRINTI ve MÜKEMMELLİK düzeyleridir.

Bir paydaş, sadece kaba hatlarıyla ve müphem çizgilerle tanımlamalar yaparken, bir diğeri son derece titizlikle ve ayrıntılı bir tasarım yapabilir. Bu farklılık İSek'in işini güçleştireceği gibi, izleme sisteminin başarısını da olumsuz etkiler.

Bunun için önerimiz, her paydaşın bu konularda görevlendireceği kişilerde bir "ayrıntı ve mükemmeliyet homojenitesi" sağlamak üzere 1 günlük bir çalıştayın düzenlenmesidir.

- (2) Bu prosedürün bir Başbakanlık Genelgesi şeklinde düzenlenerek olası yetki aşımı sorunlarının önlenmesi önerilir.